

Йордан Кръчмаров
(24 юли 1948 г. в с. Гурково,
община Балчик -
16 май 1986 г)

Възпоменание по повод 31 г. от кончината на Йордан Кръчмаров.
Заупокойна молитва на гроба на поета в родното му село Гурково, бе отслужена от отец Стратия.
Смъртта твърде рано го покоси, но в крайна сметка е важно оставеното от него поетично наследство - лириката е в душата му и тя е неговият език на любовта, на страха и надеждата, на красотата, тя е гласът на сърцето му!

**Почивай в мир,
ние те помним и четем!**

Стефан Жечев и „Господарят на дивия плаж“

тръстики и ще ни прегърне. Удоволствието от извайването на фразата по съгласата на голямата поезия.
И върви поетът с „подпетените сандали“ толкова близо до нас и толкова далече, сред небесата на вдъхновението си. Да, той е господарят и този „Див плаж“ е неговият Рай, крачка до възвишената човешка и сетивност, наредена от автора в куплети и рими. Има нещо Йовковско в тази поезия. Някаква безкрайна топлина лъха от строфите,

Стефан Жечев (р. 1949) е завършил българска филология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. През целия си живот е работил като учител по български език и литература в родния си град Шабла. Сътрудничил е с публицистични материали и фейлетони в периодичния печат. Бил е сътрудник на Радио Варна. Има няколко отличия от национални поетични конкурси. Негови стихове са печатани в централни издания, сборници и алманаси. През 2010 г. избира най-доброто, което е написал през живота си, и издава първата си стихосбирка „На брега“. „Господарят на дивия плаж“ е втората му книга.

Както казва поетът Сашо Серафимов „Поезията е нещо, което тръгва от някъде и стига до сърцето“. Така е и това се отнася до добрата поезия, тази, която те завладява с картините и настроението си и която те води по пътя на авторското вдъхновение.
Стефан пише за мястото, на което няма пристанище, само голо поле и умрели села. За тази синя безбрежност, уморяваща погледа и пълнеща душата с носталгия.
За пътя към Рай, защото той започва от там, а изгрева е толкова красив, че си заслужава да останеш за винаги. Мъдрата и проникновена поезия на простите неща, сливането с природата и насладата от красотата. Красота, от която те болят очите. Това е изкушението на поета и мъдрец. Стихове, пълни с необятно чувствени и красиви строфи, извадени като че ли от пясъка на безкрайния шабленски плаж и потъващи в гълбините на синьото море. Това море, което пренарежда душевността и определя мъжкото начало на поезията му. Това начало е като момичето, което ще пристигне в очите на солените мъже и ще им вдъхне куража да оцелеят на този див плаж, защото на чаша кафе превърта лентата на разстоянията, които ни разделят.
Еlegantността на строфите е в простотата и четивността им, в удоволствието да се насладиш на видяното от автора, без да се налага да гадаеш. Но е сигурно, че когато лятото се завърне пак, ще ни извади от полюшващите се

ГОСПОДАРИЯТ НА ДИВИЯ ПЛАЖ
Всяка пролет
и лято,
и есен,
и зима
той е там,
на брега.
Господарят
на дивия плаж.
Все очаква
своята стара любов
да пристигне.
А добрата луна
всяка вечер чертае
услужлива пътека.
Всеки ден
господарят на дивия плаж
оставя на пясъка цвете.
После влиза
във своята дървена къща
на морския бряг
и изпива
препълянена чаша
с тъга.
И заспива
с надежда за утре.

СТИХОТВОРЕНИЕ В ПРОЗА
Морето
ми открадна очилата.
Една вълна
с ръка от пяна
ги запрати в дълбината.
Светът пред мене стана
като картина на Кандински.
Тогава
усетих топлината ти длан
и тръгнахме по пътя.
А ти!
Ти беше много хубава!
Не виждах бялото в косите ти,
сенките под очите,
бръчките около устните ти.
Чухам само
меката дрезгавина на гласа ти
и ме поведе заедно
да преследваме залеза.
Много хубав беше този ден,
в който
морето
ми открадна очилата!
Стефан Жечев

ВАЛЕНТИН ШАЛТЕВ
СБОУГВАНЕ
На Йордан Кръчмаров

Вървя по окосената трева,
а имам чувството, че стъпвам по жарава.
Във дланите си стискам не пръстта,
а късче хартия намокрена.
Тогава - по дяволите тази суета.
Нали разбра, че птиците не са суетни.
Навънка избуява пролетта
и налят класовете песни летни.
Във късен стих, тъй кратък и в дъжда
на вече закъсняващото лято,
листа със почерка открий -
с написаната "Риза за Христос".

Не бе отдавна.
Самият той висеше между нас,
разбрал безсмислицето на божествената слава.
И ризата си даде.
Не за слава поетът пише стихове - от болка става.
Звездите горе грееха от час,
вместо крайпътните олющени фенери.
След скъсаната карта на деня,
поискахме квартира да намерим...
Захапал дивата смокиня във уста, сега вървя
и неразбирайки законите на земната ни участ,
крещя, безсилен да се примиря.
И чакам синьото небе над мене да се срути.

ПАРАСКЕВА АТАНАСОВА
СПОМЕН
На Йордан Кръчмаров

Отново те виждам с цигара в уста,
запретнал ръкави, отметнал глава.
Със крехките плеци от ранни зори,
с проблеми житейски ти сам се бори.

Замислен, забързан, възбудено - жив,
ограбен и гневен - отново си сам.
Бездарни невежи те смятаха див.
Ти, правдата бранец - бе винаги прям.

Отне те безкрая от двубоя неравен.
Угасна с върх нежна и ярка звезда.
Остана стихът ти - дълбок и безбрежен,
различен като морска вълна.

ПЕНКА ДИМИТРОВА
НА ДАНЧО

Обичаше живота и земята
и всичко, що се случва тук по нея,
обичаше полето и цветята,
обичаше морето синьо с кея.

За всяко нещо писал стих,
изпълнил книга със поезия -
синовно задължен и тих,
създал е своя философия.

Един живот, живян по начин земен,
със много обич и любов в сърцето,
един живот, във Вечното пренесен
със бисерна сълза върху лицето.

Пригответе риза за Христос,
когато тръгна я облече -
да бъде вечно земен гост,
съдбата си във стих предрече.

Това е Данчо тук сред нас -
оставил черно върху бяло,
напуснал ни във ранен час
и... слял се с Космоса изцяло.

СВЕТЛАНА ИВАНОВА
ДАНЧОВАТА РИЗА
На Йордан Кръчмаров

За този мъж душата ме боли.
За него ми се плаче, не го крия.
Като вълчица, виеща в мъгли,
аз болката си искам да надвия.

Не го познавах лично - нямах шанс,
но думите му - ангели крилати,
плениха ме с необяснима власт,
тъй искрено във стихове изпяти.

От тях ни гледа старият Христос
през дупките на Данчовата риза.
А той до него - свят, добър и бос,
през времето сърцата ни пронизва.

И ясно е, че не за Христос
той хвърли ризата си, цялата на дупки,
а за душите ни, да стопли нещо в нас,
заклецило се в ледени черупки.

За месеците и ... хората

Бяга невъзвратимото време. Този надпис върху старинен часовник изразява една проверена през вековете истина. Няма връщане назад. Колко бързо бяга времето, то тече като онзи буен планински поток, който се устремява към равнината, но не спира, не се бави, защото иска морето!
Посрещнахме януари, месецът, назоваван така от римляните в чест на техния своенравен и толкова протворчив Янус. Той, богът, отварял сутрин небесните врати и пуskal слънцето, а вечер ги затварял. Бог на времето, но изобразяван с две противоположни лица - едното, обърнато към миналото, а другото - към бъдещето. Вярвам, че по-красивото било второто.
Вторият месец от нашия календар, но последен според Римския - така и го нарекли. Малък Сечко, както ние си го знаем, преминава бързо, но тази година доста ни позамрази.
Месец март носи хубавото име на римския свиреп бог на битките и сраженията Марс. Римляните му отредили първия месец от своя календар, когато извършвали обред за изгонване на злата дима. Преобразен от гръцкия Арес, той можел да бъде храбър и жесток войн в битките с враговете, но и толкова състрадателен. Като нашата Баба Марта - ту сърдита, фучаща със снежни виелици, ту зарадвана /сама си знае от какво/ и усмихната.
След нея април идва О Т В О Р Е Н за хубавата пролет, той раззеленява и разцъфтява цветята, дърветата, вика и посреща щъркелите и целия птичи свят.
След април идва май, посветен с обич на богинята

Мая - богинята - майка, лечителка и чародейка, осигуряваща плодородие, както и носителка на творческа сила. И колко е знаменателно това за нас, българите, защото празнуваме най-светлия си празник - на глаголическите букви, които са създадени от братята Кирил и Методий, но съхранени и развити от техните ученици и последователи тук, в България. От българския владетел Борис I.
Ще последва месец юни - естествено не е отминала богинята Юнона, притежаваща много функции, поради което името ѝ е обогатено с положителни епитети, най-интересният от които е М О Н Е Т А / С Ъ В Е Т Н И Ц А /.
Горещите летни месеци юли и август носят имената на славните Гай Юлий Цезар, въвел Юлианския календар и на император Октавиан Август /В Ъ З В Е Л И Ц Е Н/. По-нататък горките римляни, вместо императорите си, са предположили цифрите - седми, осми, девети и десети. Така са се появили септември, октомври, ноември и декември.
Колкото до бягащото време - то не пречи с бързината си на хората. Студът, вятърът, бурите и дъждовете не успяха да спрат творческата енергия на балчишките, на певците, на танцьорите, на поетите и художниците. Активни участия, както в народните, така и в църковните празници и тържества - от Йордановден и Ивановден, та чак до 24 май. Има ли по-възбудяваща гледка от манифестацията на този ден, когато дори завършващите детската градина и кандидат-ученици преминаха в строй, облечени в тоги, а възпитаниците на балчишките училища в подходящи одежди маршируваха на площад „21 септември“. Няма по-искрени възгледи и щастливи сълзи от тези на възрастните в този ден.
Големият български писател Стефан Цанев казва, че хората на изкуството, големите творци, са самотни. Прав е, защото има предвид изведените личности. Не са самотни, напротив, провокирани да правят изкуство, да участват със своите поскромни сили в него, са обикновените хора от нашия град. Колко много състави от читалищата и клубовете участват в надпявания, фестивали и празници, както в града, така в страната, и дори в чужбина.
Най-последният пример са участията на гимнастичките от клуб „Здравец“, с ръководител Димка Малева, певческите групи „Бяло цвете“ и „Неспойният вълн“ от клуб „Хинап“ с ръководител Невелина Василева, както и на хор „Росна китка“, с ръководител Стойка Георгиева. На 13, 14 и 15 май 2017 г., поканени от форума „Българско наследство“, създаден и ръководен от Маруся Костова, пътувахме до Румъния и активно се включихме в концертите - надпявания в град Тулча и село Саръгол де Деал, където се провежда ежегоден пасторален фестивал.
Гимнастичките-ветеранки и певците изненадаха публиката с изяви си и се наложи да се включат и с индивидуални изяви. Пътунането премина в духа на интересна екскурзия, изпълнена с хубави фестивални преживявания и посещения на селища и места, свързани с недалечната българска история в Северна Добруджа.
Много възбудяващи срещи с изяви писатели, поети, художници се провеждат почти ежеседмично в нашата художествена галерия. Тук се създава особена атмосфера сред постоянните експозиции и изложби на гостуващите художници, на които се наслаждават любителите и ценителите на поезията, на литературата и изкуствата. Много мероприятия съдържаха Майският литературен марафон, открит от Росица Шалтева, председател на Литературния клуб „Йордан Кръчмаров. Специална вечер бе посветена на поета Иван Пейчев, по повод 100-годишнината от неговото рождение; гостува шабленският поет Стефан Жечев, с хубавата си поезия, изразително представена от него самия и придружена от музика с китара. Режисьорът Тодор Анастасов, родом от с.Оброчище, сподели как е подготвил филма „Роза Дамасцена“, който ще бъде прожектиран и в Балчик. С него бяха поетесата Мария Лалева, сценаристка на филма, както и известният актьор Любен Чаталов. Видяхме откъс от филма. Очакваме неговото завършване и представяне пред публика.
Не могат да се изредят множеството изложби, концерти, литературни четения и обсъждания на произведения на изкуството. Те имат значение за всички нас, карат ни да вярваме, че ако човек следва интересите си, те ще се осъществят. А на кого не му се иска да има разнообразно ежедневие!
Колкото и зависими да сме от висшите сили /както и да се наричат те/ ние, обикновените хора, също се стремим да допринасяме за хубавите неща и в настоящето, и в бъдещето.
Мария ГОРЧЕВА